

KEREKASZTAL AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG FINANSZÍROZÁSÁRÓL MAGYARORSZÁGON

2020.
október 13.

Virtuális esemény

Az eseményt az Európai Unió „Horizont 2020” keretprogramja által finanszírozott Fenntartható Energia Beruházási Fórumok keretén belül rendezték meg

NEMZETI KEREKASZTAL AZ ENERGIAHATÉKONYSÁG FINANSZÍROZÁSÁRÓL MAGYARORSZÁGON

VIRTUÁLIS ESEMÉNY, 2020. OKTÓBER 13.

Az eseményt az Európai Bizottság Kkv-ügyi Végrehajtó Ügynöksége (EASME) a Magyar Nemzeti Bankkal együttműködve rendezte meg a Fenntartható Energia Beruházási Fórumok keretén belül, a Európai Bizottság „Horizon 2020” programja támogatásával.

A dokumentum tartalmával kapcsolatos felelősség kizárólag a szerzőket terheli, és nem tükrözi az Európai Unió hivatalos nézőpontját.

Tartalomjegyzék

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ	3
AZ ESEMÉNY HÁTTERE	5
NYITÓ PLENÁRIS ÜLÉS	6
Vitaindító gondolatok	6
EU energiahatékonysági szakpolitikák és az EU Helyreállítási Csomag energiahatékonysági elemei	7
Az energiahatékonyság finanszírozásának szakpolitikai keretei Magyarországon	8
Az Európai Beruházási Bank klíma finanszírozási tevékenysége	9
A Kohéziós Politika hozzájárulása az energiaszektor finanszírozásához Magyarországon	10
A magyar bankszektor szerepe a zöldgazdasági átmenetben	11
1. SZEKCIÓ: A ZÖLDGAZDASÁGBA VALÓ ÁTMENET, MINT A GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS EGYIK HAJTÓEREJE	12
Zöld gazdasági fellendülés: lehetőségek és kihívások	12
Budapest Főváros klímastratégiájának kidolgozása	13
Az EU Zöld Helyreállítás támogatása - a horvát nőtőpont	14
Vitapontok	14
Következtetések és előrettekintő ajánlások	15
2. SZEKCIÓ: AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGI BERUHÁZÁSOK VONZÓBBÁ TÉTELE A PÉNZÜGYI SZEKTOR SZÁMÁRA	16
Az Energiahatékonny Jelzalog Kezdeményezés	16
Nemzetközi tapasztalatok az energiahatékonyság érdekében közmszámbla-alapú finanszírozását biztosító közmszolgáltatokról	17
COVID, mint az energiahatékonysági intézkedések pénzügyi termékekké alakításának motorja	17
Vitapontok	18
Következtetések és ajánlások	19
3. SZEKCIÓ: INTEGRÁLT LAKÁSFELÚJÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK	20
Az épületfelújítást célzó egyablakos ügyintézés (One-Stop-Shop) kapcsolatos Európai tapasztalatok	20
SuperHomes energiahatékonny lakásokat szorgalmazó program az írországi lakástulajdonosok számára	21
A magyar otthonok energetikai felújításának támogatása integrált üzleti modell segítségével – A projekt helyzete és kihívásai	22
Vitapontok	23
Következtetések és ajánlások	24
ZÁRÓ PLENÁRIS ÜLÉS	24

VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

Az online kerekasztal 65 résztvevőből állt, akik energiahatékonysági (a továbbiakban: EE) finanszírozással foglalkoznak a különböző európai intézményekben, nemzeti kormányokban, a támogatási rendszerek programirányító hatóságainál, a pénzügyi ágazatban, az energiaágazatban és az energiahatékony és fenntartható építkezésben. A résztvevők 30 %-a a pénzügyi ágazatot képviselte.

A kerekasztal egy bevezető plenáris ülésből és három párhuzamos tematikus szekcióból állt.

A bevezető plenáris ülésen elhangzott Kaderják Péter, energia- és klímapolitikáért felelős államtitkár (Innovációs és Technológiai Minisztérium) vitaindító beszéde, tájékoztatás az Európai Bizottság (Energiaügyi Főigazgatóság és Regionális és Várospolitikai Főigazgatóság) és az Európai Beruházási Bank témát érintő újdonságairól, valamint a Magyar Nemzeti Bank és a Magyar Bankszövetség előadása.

A három párhuzamos tematikus szekció az alábbiakra összpontosított: a zöld gazdaságra való átállás, mint a gazdasági fellendülés egyik hajtóereje; az energiahatékonysági beruházások vonzóbbá tétele a pénzügyi szektor számára, valamint olyan integrált lakásfelújítási szolgáltatások létrehozásának szükségessége, amelyek a projekt teljes időtartama során segítséget nyújtanak a lakástulajdonosoknak. A szekciókat külföldi, bevált gyakorlatokról és a jelenlegi magyarországi helyzetről szóló előadásokkal nyitották meg. Az esemény előtt a résztvevők megkapták a három témával kapcsolatos háttérdokumentumot, lehetővé téve számukra, hogy felkészülten érkezzenek a szekciómegbeszélésekre.

A három párhuzamos szekció fő következtetéseinek és ajánlásainak összegzése alább olvasható:

1. szekció: A zöldgazdaságra való átállás, mint a gazdasági fellendülés egyik hajtóereje

- A zöld gazdaságra való átállás – a digitális átállással együtt – a gazdaságélénkítés és a fenntartható növekedés kulcsfontosságú hajtóereje.
- A lakossági ágazatban az energetikai mélyfelújításokat célzó dinamikus piac bevezetése nem indítható el állami támogatások és hitelgarancia-eszközök nélkül. Tekintettel a nemzeti energia-megtakarítási és éghajlat-változási célkitűzések megvalósításához hozzájáruló lakóépület-állományban rejlő hatalmas potenciálra, szakpolitikai szinten nagyobb figyelmet kell szentelni a lakossági ágazatnak, valamint megfelelő pénzügyi eszközökkel támogatni kell azt.
- A 2021-ben elindítandó energiahatékonysági kötelezettségi rendszer jó lehetőségnek tűnik az energiahatékonysági fejlesztések lakossági ágazatban való támogatására. A lakossági energetikai felújításokból származó potenciális hozzáadott érték megítéléséhez elengedhetetlen a jogi keretek ismerete.

2. szekció: Az energiahatékonysági beruházások vonzóvá tétele a pénzügyi szektor számára

Energiatihékonysági jelzalogok

- Támogatni kell az Energiatihékonysági Adatprotokoll és Portál weboldalt (EEDaPP) az egyéb egyablakos ügyintézési kezdeményezésekre vonatkozóan, hogy kapcsolatokat teremtsenek a projektek között az energiahatékonysági jelzalogeszközökhöz kapcsolódó, nagymennyiségű adat hatékony létrehozása érdekében egy szabványosított jelentéstételi módszer révén (az EEDaPP az energiahatékonysági jelzalog kezdeményezéshez kapcsolódik).
- Kulcsfontosságú megoldandó probléma a fogyasztók és a bankok tájékoztatása a felújítást végző kivitelezők rendelkezésre állásáról és megbízhatóságáról (munkaminőség, a beépítendő termékek/berendezések minősége, a kivitelezők szakképesítése).
- A bankok, az energetikai szolgáltató vállalkozások, valamint a fogyasztók szempontjából is sürgető feladat a szerződések szabványosítása.
- Különösen jó kezdeményezésnek minősítették a SEIF Nemzeti Fórum létrehozását. Javasolt egy kerekasztal megszervezése a konzultatív Fórum létjogosultságának és életképességének részletes megbeszélése céljából.

Közműszámla-alapú finanszírozás

Javasolt a modell alkalmazhatóságának és a kapcsolódó piaci igények felmérése Magyarországon. A kulcsfontosságú megoldandó problémák többek között:

- közüzemi szolgáltatók vagy különleges célú gazdasági egységek általi kölcsönzés/bérbeadás szabályozási kerete Magyarországon;
- kölcsönzési/bérbeadási számlák vagy áfával kapcsolatos kérdéseket tartalmazó szolgáltatási összetevők; valamint
- jogi biztosítékok a visszafizetési kötelezettség új tulajdonosoknak történő továbbítására vonatkozóan (tárgyalapú finanszírozás).

A modellt be kell építeni a jogi/adózási keretbe, a rendeletben bekövetkező lehetséges módosításokat pedig kezelni kell, illetve javasolni azokat.

A kereskedelmi bankok nézőpontja

A kereskedelmi bankok nézőpontja szerint fennálló akadályok felszámolása érdekében megoldásokat kell találni a következő problémákra:

- megfelelő kritériumokat kell kidolgozni és szabványosítani azokat a környezeti, társadalmi és irányítási szempontokkal kapcsolatos minősítésre vonatkozóan, valamint be kell építeni azokat a bankok minősítési és kockázatkezelési eljárásaiba;
- ki kell dolgozni és szabványosítani kell a „környezettudatos ügyfél” minősítésre vonatkozó kritériumokat, és be kell építeni azokat a szokásos eljárásokba;
- az EPC-k (energiatihékonyság alapú szerződés), ESCO-k (energetikai szolgáltató vállalat) és EE-intézkedések (energiatihékonysági) teljesítményével kapcsolatos adatok gyűjtése, valamint és ezek adatainak hozzáférhetősége (a GDPR-követelmények céljából);

- a kockázatelemzés szabványosítása, a környezettudatos aspektusok szabványos kockázatértékelési és termékfejlesztési eljárásokba való beépítése, amelyek előidézhetik a pénzügyi intézményeket érintő jogszabályok és a szabályozások módosítását;
- kiterjedt kapacitásépítés az ESG- és a környezettudatos minősítési kritériumokra vonatkozóan.

3. szekció: Integrált lakásfelújítási szolgáltatások

- A támogatásoknak hosszú távon kiemelkedő szerepet kell játszaniuk az épületek energetikai felújításában az európai szabványokkal összhangban, feltéve, hogy átfogó, lakóépületekre vonatkozó energetikai felújítást terveznek és valósítanak meg (ez a kinyilvánított cél). Az írt példa is azt mutatja, hogy az állami támogatás 30–35 %-os szinten van.
- Az állami finanszírozású programoknak és a megvalósítási rendszereknek is szükségük van a hosszú távú pénzügyi kiszámíthatóságra és a kereskedelmi bankok finanszírozó hozzáállására.
- A felújítási értékláncmentén szem előtt kell tartani minden szereplő érdekét, mert hajlamosak vagyunk megfeledkezni az építési vállalkozókról és a finanszírozókról. Figyelembe kell venni a sajátos hajtóerőiket és az üzleti érdekeiket.
- Jelenleg nem áll rendelkezésre elég szakértő, aki ki tudná elégíteni a felújítási igényeket. Nagy volumenű képzésekre és oktatásra van szükség, amelyben az energetikai felújítási értéklánc összes érdekelt fele részt vesz.
- Különlegesen örömmel nyugtázták a helyi önkormányzati képviselők érdeklődését a RenoHUB (H2020 PDA) projektben történő együttműködésre vonatkozóan.

A prezentációk másolata megtalálható az [esemény oldalán](#).

AZ ESEMÉNY HÁTTERE

Az Európai Bizottság a „Fenntartható Energia Beruházási Fórumok” (SEIF) kezdeményezés keretében nemzeti kerekasztal konferenciát szervez Magyarországon a közösségi és magánszektor szereplőinek fokozottabb bevonása és együttműködésének erősítése érdekében nagyvolumenű beruházási programok és finanszírozási konstrukciók kidolgozására. A SEI Fórumok a 2016-2019 időszakban 14 tagállamban több mint 30 rendezvényt bonyolított le; a lezajlott és a közelgő eseményekkel kapcsolatos információk megtalálhatók a SEI Fórumok [weboldalán](#).

A nemzeti kerekasztal célja a fenntartható energia finanszírozásában érdekelt felek közötti párbeszéd elősegítése, s ezáltal a közöttük lévő konzultációk dinamizálása össznemzeti szinten, amelyet a terület kulcsszereplői folytatni tudnak, a jövőben egy hasonló kerekasztal megrendezésével.

A kerekasztal jelentős időt kíván szentelni a szekcióüléseken és a résztvevők közötti interaktív megbeszélések keretében a kiválasztott témák alapos megvitatására annak érdekében, hogy javaslatok és konkrét intézkedések fogalmazódjanak meg a magyarországi energia-hatékonysági beruházások növelése érdekében.

A legújabb Uniós stratégia fejlesztési tervekkel összhangban az esemény kapcsolódik az „European Green Deal Beruházási Tervhez”, annak a következő három vetületében is: finanszírozás (EU források mobilizálása), lehetőségek megteremtése (ösztönzők nyújtása közösségi és magánforrások bevonásának elősegítésére), valamint gyakorlati segítségnyújtás (támogatás nyújtása közigazgatási szervezeteknek és a projektgazdáknak a fenntartható projektek előkészítésében, tervezésében és végrehajtásában). A rendezvény választ keres többek között arra is, hogyan segítheti a zöldgazdaságba való átmenet a koronavírus okozta gazdasági visszaesésből való kilábalást. A 2008-as pénzügyi válság tapasztalatai azt mutatják, hogy a zöld projektek a hagyományos költségvetési ösztönzőkkel összehasonlítva több munkahelyet teremtenek és hosszabb távú költségmegtakarítást eredményeznek.

**A koronavírus járvány európai helyzetének közegészségügyi kihatásaira tekintettel a kerekasztal megrendezése online formában kerül sor.*

NYITÓ PLENÁRIS ÜLÉS

A szekció elnöke: Bulkai Dénes, vezető energetikai tanácsadó, az Archenerg Nemzetközi Megújuló Energetikai és Építőipari Klaszter elnöke

Vitaindító gondolatok

Kaderják Péter, Energia- és Klímapolitikáért Felelős Államtitkár, Innovációs és Technológiai Minisztérium

Kaderják Péter bemutatta a magyarországi energiastratégiát, amelynek átfogó célja a tiszta, intelligens és megfizethető energia biztosítása. Ennek elérése érdekében a stratégia az alábbi négy fontos pillérre összpontosít: a magyar fogyasztók előtérbe helyezése; az energiaellátás biztonságának megerősítése; az energetikai innovációban és az éghajlatváltozásban rejlő gazdasági fejlődési lehetőségek kihasználása; éghajlatbarát energiaágazat létrehozása.

A magyar kormány nemrégiben két kulcsfontosságú dokumentumot fogadott el: a Nemzeti Energiastratégia 2030, valamint a Magyarország Nemzeti Energia- és Klímaterve című dokumentumokat.

2050-ig a teljes épületállományt dekarbonizálni kell, megfelelve a közel nulla energiaigényű épületekre vonatkozó követelményeknek, miközben elsőbbséget kell biztosítani a rossz anyagi körülmények között élő háztartásoknak. A modernizációnak a mélyfelújításokon kell alapulnia.

Az előadó kiemelten említette az energiahatékonysági kötelezettségi rendszert (energiahatékonyságról szóló irányelv 7. cikke) – amelyhez kapcsolódóan 2021 elején bevezetnek egy magyar jogszabálysomag-tervezetet, amely alapvetően teljesen új piacot nyit majd meg. A tervezetet 2020. október 27-én egy jogalkotási csomag keretén belül nyújtják be a Parlamentnek, amely az energiahatékonyságról szóló irányelv és az épületek energiahatékonyságáról szóló irányelv teljes átültetésére összpontosít.

A 2021. január 1-jétől 2030. december 31-ig tartó időszakban a cél az éves végsőenergia-fogyasztás 0,8 %-ának megfelelő új megtakarítások létrehozása. A Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal felel az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer végrehajtásáért.

EU energiahatékonysági szakpolitikák és az EU Helyreállítási Csomag energiahatékonysági elemei

Carlos Sanchez Rivero, Energhatékonyági Team Vezetője, Európai Bizottság – Energia Főigazgatóság

Carlos Sanches Rivero bemutatta az európai zöld megállapodás elemeit, amelynek célja, hogy az Európai Unióból méltányos és virágzó társadalom váljon, modern, erőforrás-hatékony és versenyképes gazdasággal, valamint hogy 2050-ig eltűnjön a nettó üvegházhatásúgáz-kibocsátás.

Ennek fényében az Európai Bizottság 2030-ig 55 %-kal csökkenti az üvegházhatásúgáz-kibocsátást az új, **2030-as éghajlat-politikai célkitűzések** keretén belül (az 1990-es szintekhez képest).

A Bizottság egy sor intézkedést hajt végre a nehezeiben megvalósítható célkitűzések elérése érdekében, ideértve a megújuló energiatermelés fellendítését, az energiahatékonyság javítását, valamint az energiaadózás és az EU kibocsátáskereskedelmi rendszerének megreformálását. Célja továbbá az új célkitűzéssel összhangban 2021 nyaráig minden meglévő éghajlat- és energiapolitikai jogszabály felülvizsgálata.,

Fontos kezdeményezés az épületkorszerűsítési program, amelynek célja, hogy legalább megduplázza az építkezéseken belüli felújítási arányt az EU-ban. 2020. október 14-én bemutatnak egy cselekvési tervet és egy uniós finanszírozási forrásokról szóló szolgálati munkadokumentumot tartalmazó stratégiai kommunikációt.

Carlos Sanches Rivero a továbbiakban bemutatta az EU helyreállítási csomagját és a következő többéves pénzügyi keretet (2021–2027), amely egyedülálló lehetőséget biztosít az energiahatékonyságba való befektetések elősegítéséhez. A rendelkezésre álló erőforrások körülbelül 30 %-a (az 1,8 milliárdból 550 milliárd euró) az európai zöld megállapodás éghajlat-politikai célkitűzéseinek megvalósítására van elkülönítve.

A helyreállítási csomag (Next Generation EU) zömét a tagállamok kezelik majd a Helyreállítási Alap keretein belül. Carlos Sanches Rivero hangsúlyozta, hogy a tagállamok kulcsfontosságú szerepet játszanak a terv végrehajtásában. A Helyreállítási és Rugalmassági Eszköz segítségével finanszírozott intézkedéseknek tartós, pozitív hatással kell lenniük a gazdaságra és a társadalomra, kezelniük kell az Európai Szemeszter kontextusában megjelölt kihívásokat, meg kell könnyíteniük a zöld gazdaságra való átállást és a digitális átállást, valamint erősíteniük kell a növekedési potenciált, a munkahelyteremtést és a tagállamok gazdasági és szociális ellenálló képességét. A nemzeti helyreállítási és rugalmasságterveknek ezenkívül támogatniuk kell a nemzeti energia- és klímatervek által kitűzött célokat is.

Az előadó példákat hozott olyan projektekre és kezdeményezésekre, amelyek megfelelők lehetnek a Helyreállítási és Rugalmassági Eszköz keretén belül történő fejlesztésre, például a magánépületek felújításával foglalkozó vegyes finanszírozási eszközök, a nemzeti vagy regionális szintű projektfejlesztési támogatási eszközök, az épületfelújítást célzó, egyablakos ügyintézésrel kapcsolatos hálózat fejlesztése, az energiahatékonysági rendszerek középületekhez (energiahatékonysági szerződések), valamint az energiahatékonysági rendszerek lakóépületekhez.

Megemlítette továbbá az ipar és a kkv-k dekarbonizációját támogató lehetséges kezdeményezéseket, valamint a fűtő- és hűtőrendszereket is.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

Az energiahatékonyság finanszírozásának szakpolitikai keretei Magyarországon

Gyura Gábor, Fenntartható Pénzügyekért Felelős Főosztályvezető, Magyar Nemzeti Bank

Gyura Gábor röviden bemutatta az európai szakpolitikák mérföldköveit, mint például az Európai Zöld Megállapodást és az Európai Bizottság által 2018 márciusában elfogadott, fenntartható pénzügyekről szóló cselekvési tervet. Előadását azzal a megállapítással zárta, hogy az épületek energiahatékonysága az éghajlat-politikai stratégia kulcsfontosságú területe a legtöbb uniós országban, de a költségvetési megszorítások csak elégtelen mértékben teszik lehetővé a szükséges zöld beruházások költségvetésből való finanszírozását. A megoldás kulcsa a bankok és a befektetési alapok általi finanszírozás megfelelőbb mobilizálása, azaz a zöld vagy fenntartható finanszírozás.

Tekintettel az EU fenntartható finanszírozásról szóló cselekvési tervére, a Magyar Nemzeti Bank (MNB) 2019 januárjában elindította a Zöld Programját. A program célja kettős: az éghajlatváltozással és más környezeti konfliktusokkal kapcsolatos kockázatok mérséklése, valamint a zöld pénzügyi szolgáltatások bővítése Magyarországon. A program az alábbi három pillérré épül: a pénzügyi szektort érintő zöld kezdeményezések, az MNB társadalmi és nemzetközi kapcsolatainak fejlesztése, valamint a saját napi műveleteinek fokozottabb zöldítése.

2019 decemberében az MNB elindította a hitelintézetek számára létrehozott Zöld Tőkekövetelmény-kedvezmény Programot, hogy ilyen módon támogassák a zöld pénzügyi termékek növekedését, és javítsák a magyar épületállomány energiahatékonyságát. A program ugyanakkor ösztönzi a zöld jellemzők figyelembevételét a banki kockázatértékelési modellekben, elősegíti a piac fejlesztését, valamint támogatja az alacsonyabb hitelkockázati besorolás alkalmazását az energiahatékonysági beruházások esetében.

Az MNB csatlakozott az energiahatékonysági jelzálog kísérleti program Tanácsadó Testületéhez. A kezdeményezés célja az energiahatékony jelzálogok kedvező hitelfeltételek révén történő támogatása energiahatékony ingatlanvásárlások és felújítások finanszírozása érdekében. A kezdeményezés hozzájárul a jelzáloghitelekkel kapcsolatos kockázatkezelés fejlesztéséhez és a magyar háztartások energiafogyasztásának csökkentéséhez.

Ami az MFB jövőbeni terveit illeti, Gyura Gábor hangsúlyozta az uniós szabályozási keret és a kezdeményezések további elfogadásának szükségességét – például az uniós fenntartható finanszírozási csomag, a zöld eszközökre vonatkozó támogatási szorzó, az ESG (környezeti, társadalmi és irányítási követelmények) integrálása a banki vállalatirányításba. A helyi szabályozási keret fejlesztésének alapja a környezettel/energiával/éghajlattal kapcsolatos rendeletek és a fenntartható finanszírozási szabályozás közötti komplementaritás. A kiemelt prioritású területek között szerepel az energiahatékonyssággal kapcsolatos hitelezés elindítása a lakossági banki ágazatban, a strukturálisreform-támogató program létrehozása, a zöld taxonómián alapuló tőkekövetelmény-kedvezmény program a vállalkozói ágazat számára, a zöldkötvény/tőkepiac-fejlesztés dilemmájának megoldása a helyi önkormányzatok számára.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

Az Európai Beruházási Bank klíma finanszírozási tevékenysége

Manuel DUEÑAS, Osztályvezető, Európai Beruházási Bank (EIB)

Manuel Dueñas bemutatta az Európai Beruházási Bank célkitűzéseit és a pénzeszközök elosztását a 2019-es évre vonatkozóan (lásd a prezentációt). Beszélt továbbá az EIB éghajlat-politikai stratégiájáról, amelynek célja az energiahatékonysság támogatása, az energiaellátás dekarbonizációja, az innovatív technológiák és az energetikai infrastruktúra új típusainak támogatása, valamint az azt lehetővé tevő infrastruktúra biztosítása.

Az Európai Beruházási Bankot az Európai Unió klímabankjaként tartják számon, és célja, hogy vezető szerepet játsszon az éghajlatváltozás mérsékléséhez szükséges pénzügyi eszközök mobilizálásában. Az EIB csoport célja, hogy 1 billió euróval támogassa az éghajlat-politikai intézkedésekbe és a környezeti fenntarthatóságba való befektetéseket a 2021-től 2030-ig tartó kritikus időszakban, és fokozatosan növelje az éghajlat-politikai fellépésnek és a környezeti fenntarthatóságnak szentelt EIB-finanszírozás részesedését, hogy 2025-re a saját műveleteinek 50 %-a is ennek megfelelő legyen. Az EIB csoport 2020 végéig valamennyi finanszírozási tevékenységét összehangolja a Párizsi Megállapodás alapelveivel és célkitűzéseivel. Az új energetikai hitelezési politika keretében az EIB kivenyja magát a fosszilis tüzelőanyagokkal kapcsolatos energiatermelési és -átalakítási projektek finanszírozásából (további információk a prezentációban).

Az EIB energiahatékonyssági finanszírozási tevékenysége az alábbiakra osztható fel: finanszírozás, vegyes finanszírozás és tanácsadás.

A finanszírozási tevékenységek magukban foglalják az energiahatékonyssági ösztönzők közvetlen finanszírozását, az energiahatékonyssági befektetés pénzügyi közvetítőkön keresztül történő közvetett finanszírozását, valamint az energiahatékonyssági magántőkealapokba való befektetésből származó finanszírozást.

A vegyes finanszírozási tevékenységek magukban foglalják a hitel- és támogatásfinanszírozás kombinálását, valamint a finanszírozási és tanácsadási szolgáltatások ötvözését. Az EIB jelentős mennyiségű finanszírozási lehetőséget biztosított az állami szektor hitelfelvevőinek az

energiahatékonysági befektetések az Európai Strukturális és Beruházási Alapokkal történő társfinanszírozásához (például uniós Strukturális Alapok Magyarországnak által energiahatékonysági beruházásokra nyújtott társfinanszírozása 1,5 milliárd euró/90 millió euró). Az EIB által kidolgozott, a finanszírozást biztosító konkrét termékek közé tartoznak a kockázatmegosztási biztosítékok és a pénzügyi közvetítőknél nyújtott tanácsadás (például az energiahatékonyság magánfinanszírozása (PF4EE) és az intelligens épületek intelligens finanszírozása (SF4SB)).

A tanácsadási tevékenység magában foglalja az energiahatékonysági ösztönzőknek és finanszírozóknak nyújtott technikai segítségnyújtást és tanácsadási támogatást (ELENA, Jaspers, Európai Beruházási Tanácsadó Platform). Az ELENA program keretében a technikai támogatást az EIB biztosította helyi szinten az energiahatékonysági és megújuló energiával kapcsolatos projektek előkészítése során. 11 évig több mint 100 beruházási programot támogattak 180 millió euró értékben.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

A Kohéziós Politika hozzájárulása az energiaszektor finanszírozásához Magyarországon

Raluca Ionescu-Isaksen, Program Menedzser, Európai Bizottság – Regionális Főigazgatóság

Raluca Ionescu-Isaksen hangsúlyozta, hogy Magyarországon és különösen az épület szektorban jelentősen csökkenteni kell az energiafogyasztást. Az épületállomány 90 %-ában felújításra van szükség, és a lakosság több mint 25 %-a él rossz minőségű lakóépületekben. A magyar nemzeti energia- és klímaterv becslései szerint a 2016-2040 közötti időszakra 60 milliárd euróra van szükség.

A 2014-2020-as programozási időszak során Magyarországon energiahatékonyság növelése céljából 1,5 milliárd eurót különítettek el. Számos pénzügyi eszköz bevezetése van folyamatban, ideértve az energiahatékonysággal kapcsolatos célkitűzéseket is. Ezeket a rendszereket különálló, de összehangolt műveletekként valósították meg a Magyar Fejlesztési Bank Zrt. (MFB) és az érintett irányító hatóságok közötti együttműködés révén.

Magyarország ez időszak alatt tapasztalatokat szerzett a pénzügyi eszközök alkalmazása terén, elsőbbséget biztosítva a pénzügyi eszközök támogatásokkal való kombinálásának. Ami a 2021–2027-es programozási időszakot illeti, a rendelet keretét biztosít majd az ilyen jellegű kombinációk strukturáltabb módon való megvalósításához. Egyetlen ilyen lehetőséget kihasználva a támogatási komponens a finanszírozás akár 40 %-át is kiteheti.

A technikai segítségnyújtás és a tanácsadás kulcsfontosságú az erőforrások hatékony felhasználásának biztosításához és az energiahatékonysági projektek előkészítésének/megvalósításának támogatásához. A technikai segítségnyújtás biztosítja, hogy az érdekelt felek ki tudják használni az új rendelet adta lehetőségeket, valamint végre tudják hajtani az innovatív finanszírozási megoldásokat.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

A magyar bankszektor szerepe a zöldgazdasági átmenetben

Hámori Réka, Vezető Közgazdász, Magyar Bankszövetség

Hámori Réka a magyar bankszektor szemszögéből értékelte röviden a zöld gazdaságra történő átállás stratégiai keretét és kihívásait. Kiemelte, hogy az európai szinten meghatározott szakpolitikai keretet a magyar bankok is támogatják. A zöld gazdaságra való átállás folyamata új üzleti lehetőségeket kínál, és a gazdaság zöldítése terén a bankszektor üzleti érdeke egyértelmű. Az Európai Újjáépítési és Fejlesztési Bank (EBRD) becslése szerint például az éghajlatváltozásnak kitett eszközök kockázati értéke eléri a 2,5 billió dollárt, amely a teljes GDP 2,9 %-a. A folyamatot nehezítik azonban az ESG- (környezeti, társadalmi és irányítási) követelmények és a további lehetséges kockázatok bizonyos zöld projektek finanszírozása esetén. Ezenkívül a globális fenntarthatósági és digitalizálási folyamatok alkalmazkodást igényelnek, ráadásul a példa nélküli koronavírus-járvány kedvezőtlenül érinti a zöld stratégia prioritásait.

Hámori Réka hangsúlyozta, hogy a zöld gazdaságra való átállás tanulási folyamat a piac és a bankok szempontjából egyaránt, és e célból már számos előremutató kezdeményezést vezettek be Magyarországon. Példaként hozta fel, hogy a Magyar Nemzeti Bank a Zöld Program keretén belül versenyt indított a pénzügyi intézmények számára, amelynek során odaítélik a Zöld Pénzügyek Díjat, célja a pénzügyi ágazat zöldítése és az ezen a téren elért fejlődés elismerése. Banki stratégiákat és termékeket fejlesztenek ki a kialakulóban levő új piaci igényekre reagálva, vagy már rendelkezésre is állnak ilyenek. A Magyar Bankszövetség elkötelezetten támogatja ezt a folyamatot.

A banki szektor elvárása a stabil, koherens szabályozási környezet, amely összhangban van a zöld gazdaságra való átállás uniós szakpolitikájával és az éghajlat-politikai célkitűzésekkel. A hosszú távú stratégia megalkotásához a jogi keretrendszer alapos ismerete szükséges. Ennek támogatása érdekében fenn kell tartani és tovább kell fejleszteni a konkrét érdekelt feleket bevonó, már meglévő konzultációs fórumokat. A Magyar Bankszövetség úgy gondolja, hogy a kísérleti programok elindítása hasznos eszköz lehet a bankok további tudatosságának és elkötelezettségének megerősítése, valamint a bevált módszerek támogatása szempontjából. Szükség van a környezetbarát gazdaságra való átállás támogatása érdekében rendelkezésre bocsátott állami finanszírozás egységes keretfeltételeinek biztosítására, valamint javítani kell ezen pénzügyi keretösszegek programozási és megvalósítási mechanizmusainak átláthatóságát is.

A gyakorlati lépések közé tartozik a programozás, a mérföldkövek meghatározása és az ütemtervek kidolgozása, különös tekintettel a Covid19-világjárvány okozta gazdasági recesszióból való kilábalásra, a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló törvény felülvizsgálatával kapcsolatos konzultációra, valamint a Magyar Bankszövetség energiahatékonysági munkacsoportja által végzett tevékenységek támogatására.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

1. SEKCIÓ: A ZÖLDGAZDASÁGBA VALÓ ÁTMENET, MINT A GAZDASÁGI FELLENDÜLÉS EGYIK HAJTÓEREJE

Moderátor: Fazekas Dóra, Ügyvezető Igazgató, Cambridge Econometrics Budapest

Jelentéstevő: Fülöp Orsolya, Fenntartható Városokért Felelős Referens, Budapest Főváros Önkormányzata

Zöld gazdasági fellendülés: lehetőségek és kihívások

Szarvas Nóra, Felügyeleti Tanácsadó, Magyar Nemzeti Bank

Szarvas Nóra a Covid19-világjárvány európai makrogazdasági tendenciákra gyakorolt hatásának áttekintésével kezdte a prezentációját. 2020 első felében csökkent a globális GDP, a növekedési pálya megtört, a munkanélküliségi ráta pedig emelkedésnek indult. Míg a kulcsfontosságú gazdasági ágazatokban, például az építőiparban és az iparban visszaesés tapasztalható, a megújulóenergia-ágazat továbbra is stabil maradt.

A megújulóenergia-kapacitások 2008. óta a makrogazdasági környezettől függetlenül stabil és egyenletes növekedést mutatnak. A megújuló technológiák beruházási költsége folyamatosan csökken, és az energiatermelés teljes költsége is csökkenőben van. Másrészt a befektetett tőke megtérülése és a súlyozott átlagos tőkeköltség jelentősen stabilabb a hagyományos energiaforrásokhoz képest.

A megújulóenergia-termelés kulcsfontosságú lehetőségei a stabil, kiszámítható befektetés a várhatóan volatilis, alacsony hozamkörnyezetben, az építőipari és a megújulóenergia-ágazatban való munkahelyteremtésben, valamint a környezeti előnyökben rejlenek. A megújulóenergia-ágazat azonban számos kihívással néz szembe a Covid19-válsághelyzet miatt, mint például az ingadozó árfolyam- és kamatláb-környezet, az emelkedő építési és finanszírozási költségek, amelyekhez alacsonyabb támogatási ráták és kevésbé kedvező visszafizetési időszakok társulnak. A pénzügyi ösztönzők kettősek lehetnek: stabilan alacsonyan tartják a finanszírozási költségeket (kedvezményes zöld finanszírozási termékek hosszú távú fix kamattal vagy kedvezményes hosszú távú kamatswap-megoldások zöld beruházások számára), illetve zöld hitelgarancia-termékekkel vagy zöldkötvényekkel mérsékelik a finanszírozási kockázatokat.

Ami az épületszektorral illeti, az ösztönzők között szerepelnek azok a kiszámítható befektetések, amelyek az energiamegtakarítás terhére finanszírozhatók, az építőiparban való munkahelyteremtés, valamint a társadalmi és környezeti előnyök. Azonban a növekvő beruházási és tőkeköltségeken kívül a likviditás és a hitelképességi problémák is megnehezítik az épületek energetikai felújítását. A lehetséges megoldások között szerepelnek a kedvezményes kamattal rendelkező energiahatékonysági termékek, a zöld hitelgarancia-termékek, az energetikai szolgáltató vállalkozások (ESCO), a közműszámla-alapú finanszírozási rendszerek és a zöldkötvények.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

Budapest Főváros klímastratégiájának kidolgozása

Ámon Ada, Klímaügyi Főtanácsadó, Budapest Főváros Önkormányzata

Ámon Ada Budapest éghajlatának állapotával kapcsolatos kulcsfontosságú tények bemutatásával kezdte a prezentációját. Egy nemrégiben végzett közvélemény-kutatás szerint Budapesten a legsúlyosabb környezeti problémák között szerepel a légszennyezés (a válaszadók 32 %-a szerint), az egyre növekvő gépkocsiforgalom és autóhasználat (22 %), a hulladékképződés (16 %), valamint a településtisztaság (7 %). Az épületszektor adja a teljes végső energiafelhasználás 43 %-át, amelynek 39 %-ért a lakóépületek felelősek. A lakástulajdonosok körülbelül 77 %-a érdeklődik a lakások energetikai felújítása iránt, azonban 50 %-uk nélkülözhetetlennek tartja az állami támogatást.

Ami a lakossági ágazatot illeti, Budapest célja, hogy 2030-ig a lakóépület-állomány egyharmadában megtörténjen az energetikai felújítás (összesen körülbelül 300 000 lakás). Ez kb. 800–1000 milliárd forint (2,3-2,9 milliárd euró) kumulatív befektetést és a lakóépületek jelenlegi CO₂-kibocsátásának 25 %-kal való csökkenését jelenti. Közösségi támogatás (uniós hozzájárulás, kormányzat, helyi támogatások) nélkül azonban a lakóépületek energetikai felújításának üteme lassú marad.

Az épületenergetikai beruházások bonyolultak, sokféle készséget igényelnek, és sok kellemtelenséggel járnak. Ezenkívül a jelenlegi hazai torzult energiaárak alacsony megtérülési rátát eredményeznek az energetikai beruházások terén. Mindezek mellett a lakosság legalább háromnegyed részének nincs jelentősebb megtakarítása, amiből a beruházásokat el tudná végezni. Másrészt az ilyen léptékű energetikai felújítások makrogazdasági hatásai jelentősek. Körülbelül 40 000 munkahelyet biztosít az építőiparban, illetve az energiahatékonysági technológiai iparágakban. Ráadásul a központi költségvetésben 70 milliárd forint többletbevétel keletkezik az adóbefizetések, járulékok stb. következtében (ellensúlyozva a csökkent energiafogyasztás miatti áfabevétel-kieséssel). A csökkent energiaszámláknak köszönhetően mintegy évi 50 milliárd forinttal több marad a lakosok zsebében.

Ámon Ada röviden összefoglalta a Budapest Főváros Önkormányzata által tervezett egyéb kulcsfontosságú zöld intézkedéseket is. Budapest tervezi a saját középületei energetikai felújítását, amely kifejezetten fontos annak érdekében, hogy tanúsíthassa a város éghajlattal kapcsolatos intézkedések megvalósítása iránti elkötelezettségét. A kulcsfontosságú prioritások közé tartozik továbbá a távfűtési rendszer zöldítése és fejlesztése, a közvilágítási hálózat rekonstrukciója és energetikai modernizálása, valamint a városi mobilitás. Budapest 2019-ben fogadta el a Mobilitási Tervet. A terv 55 intézkedést fogalmaz meg a kötöttpályás közlekedéssel és kerékpárhálózatokkal, az elővárosi vasúthálózat és a városi közlekedési rendszer közötti jobb kapcsolatokkal, a P+R- és B+R-infrastruktúrák fejlesztésével, az alacsony kibocsátású zónákkal és a tömegközlekedési flotta energiahatékony fejlesztésével kapcsolatban.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

Az EU Zöld Helyreállítás támogatása - a horvát nőzőpont

Julije Domac, Ügyvezető Igazgató, REGEA, Északnyugat-Horvátországi Regionális Energia Ügynökség

Julije Domac bemutatta a zöld helyreállításban rejlő lehetőségeket Horvátország vonatkozásában. A Covid19-világjárvány során új üzleti lehetőségeket ismertek fel Horvátországban, ideértve a zöld gazdaságra való átállást és a digitális átállást, az információtechnológiai szolgáltatásokat, a távmunkát és a digitalizációt ösztönző befektetéseket. Ebben a kontextusban a legígéretesebb ágazatok az energiaügy, a mezőgazdaság és az egészségügy.

A Covid19-járvánnyal egyidejűleg földrengés is megrázta Zágrábot, amely súlyosbította a válság által gyakorolt hatást, de új lehetőségeket is teremtett. A zágrábi földrengés okozta károk helyreállításáért felelős városi tanács helyreállítási modelleket tesztel stratégiai, hosszú távú elképzelésekre vonatkozóan a zöld gazdaságra való átállás potenciális nemzeti (vagy szélesebb körű) megvalósításával kapcsolatban. Mindez lehetőségeket teremt a távfűtési rendszerek fejlesztése, hőszivattyúk, intelligens épületek, intelligens energiahálózatok kialakítása, a helyileg elérhető források felhasználása stb. számára.

Az energiahatékonyság szempontjából figyelembe vett, Covid19-járvány előtti pénzügyi eszközök magukban foglalják az esb-alapok energiahatékonysági hiteleit és az esb-alapok közvilágítási hiteleit.

Egész Horvátország megtapasztalhatta a fenntartható fejlődés kedvezőtlen körülmények között jelentkező pozitív hatásait (figyelembe véve az általános gazdasági helyzetet és a Covid19-járványt).

A Covid19-járvány kitörésére adott gyors reagálással a gazdaságélénkítés sokkal jobban sikerült a vártnál! A pozitív hatás példaként Julije Domac hangsúlyozta a digitalizáció és az információtechnológiai megoldások közigazgatásban történő végrehajtását.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

Vitapontok

Az első vitapont a példa nélküli koronavírus-járványra összpontosított. A válság hatásai napjainkban a GDP csökkenésében és a növekvő munkanélküliségi rátában nyilvánulnak meg. Még mindig túl korai megítélni, hogy a világjárvány okozta recesszió felér-e a 2007 és 2009 között jelentkező globális pénzügyi válsággal a mértéke, az időtartama és a negatív következmények tekintetében. EIBen a vonatkozásban a fő kérdés az volt, hogy a zöld gazdaságra történő átmenet képes-e hatékonyan beindítani a gazdaságélénkítést és a további növekedést.

Kaderják Péter (államtitkár) vitaindító beszédével kapcsolatban két pontot beszéltek meg részletesen, nevezetesen a lakóépületek energetikai felújításának állami támogatására vonatkozó kormányzati politikát és az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer tervezett jogi keretét. A résztvevők általában egyetértettek abban, hogy az energetikai felújítások kívánt mértéke – például ahogyan azt Budapestnél is bemutatták – messze meghaladja a közszektor finanszírozási képességét.

Másrésről a lakóépület-állomány nettó nulla típusú energiaigényű felújítási célkitűzése egyértelműen nem kivitelezhető 2050-ig az állami szektor aktív pénzügyi részvétele nélkül. A résztvevők abban is egyetértettek, hogy az energiahatékonysági kötelezettségi rendszerek elrendelése új lendületet ad az energiahatékony befektetéseknek. A lakástulajdonosok rendszerben való részvételéhez azonban még további tárgyalások szükségesek. A vállalkozói és az állami szektorhoz képest a lakossági érdekelt felek számára sokkal nagyobb kihívás azon kritikus projektméreték elérése, amelyek vonzóak az energiatarsaságok számára, valamint az átlátható nyomonkövetési struktúrák létrehozása is jelentős nehézségekkel jár.

Budapest példája azt mutatja, hogy a lakóépületek energetikai felújítása pozitív hatást gyakorol a gazdaságra és a munkahelyteremtésre, valamint adóbevételt biztosít az állami költségvetés számára. Azonban a lakosság legalább 75 %-a gyakorlatilag nem rendelkezik megtakarítással, és nincs olyan helyzetben, hogy észszerű pénzügyi feltételek mellett igénybe tudná venni a kereskedelmi hiteleket. Nem csupán Magyarországra jellemző, hogy a lakosság jelentős része gyenge vásárlóerővel rendelkezik és korlátozott a kereskedelmi finanszírozáshoz való hozzáférése, hanem egyéb közép-európai országokra, ideértve Horvátországot is.

Következtetések és előrettekintő ajánlások

A szekció fő következtetéseit és ajánlásait az alábbi pontokban összegezzük:

- A zöld gazdaságra való átállás – a digitális átállással együtt – a gazdaságélénkítés és a fenntartható növekedés kulcsfontosságú hajtóereje.
- A lakossági ágazatban az energetikai mélyfelújításokat célzó dinamikus piac bevezetése nem indítható el állami támogatások és hitelgarancia-eszközök nélkül. Tekintettel a nemzeti energia-megtakarítási és éghajlat-változási célkitűzésekhez hozzájáruló lakóépület-állományban rejlő hatalmas potenciálra, szakpolitikai szinten nagyobb figyelmet kell szentelni a lakossági ágazatnak, valamint megfelelő pénzügyi eszközökkel támogatni kell azt.
- Az energiahatékonysági kötelezettségi rendszer jó lehetőségnek tűnik az energiahatékonysági fejlesztések lakossági ágazatban való támogatására. A lakossági energetikai felújításokból származó potenciális hozzáadott érték megítéléséhez elengedhetetlen a jogi keretek ismerete.

2. SZEKCIÓ: AZ ENERGIAHATÉKONYSÁGI BERUHÁZÁSOK VONZÓBBÁ TÉTELE A PÉNZÜGYI SZEKTOR SZÁMÁRA

Moderátor: Czakó Borbála, Elnök, Hungarian Business Leaders Forum, A Magyar Köztársaság korábbi nagykövete az Egyesült Királyságban

Jelentéstevő: Ray-Adamecz Ildikó, vállalatfinanszírozási szakértő, PEK Zrt.

Az Energiahatékony Jelzalog Kezdeményezés

Luca Bertalot, Főtitkár, Európai Jelzalog Szövetség és Európai Fedezettkötvény Tanács

Luca Bertalot kezdésként fő ösztönzőket mutatott be a bankoknak az energiahatékony jelzalogokban való részvételre vonatkozóan. A fogyasztók és a befektetők számára is megfelelőbb kockázati profilról beszélt, amely az energiaköltségek jövedelemre való hatásának csökkentésével, az ingatlanok értékének növekedésével és a pozitív piaci válasszal kapcsolatos.

Az Energiahatékonsági Jelzalog Kísérleti Programot 2018-ban indították el, amelybe hitelintézeteket, támogató szervezeteket és egy Tanácsadó Testületet is bevontak. A Magyar Nemzeti Bank 2019 júliusában csatlakozott az energiahatékonsági jelzalog kezdeményezés Tanácsadó Testületéhez. A Testület elkötelezte magát amellett, hogy megkönnyítse politikai döntéshozók, illetve a finanszírozási és a banki közösségek, valamint az ingatlan- és építőipari szektor érdekelt felei közötti párbeszédet helyi, európai és globális szinten egyaránt.

Az Energiahatékonsági Jelzalog Cselekvési Terv piacvezérelt kezdeményezés, amely egy ún. „energiahatékony jelzalog” megtervezésére és megvalósítására összpontosít, és amelynek célja, hogy a magántőkét energiahatékony befektetésekbe irányítsa.

Célja továbbá az optimális költséghatékony értéklánc megtervezése és végső soron az energiahatékony jelzalog megvalósíthatóságának elemzése, amely ösztönözné az épülettulajdonosokat az épületeik energiahatékonságának javítására, vagy egy már energiahatékony ingatlan kedvező áron történő beszerzésére a jelzaloghoz kapcsolódó kedvező finanszírozási feltételek révén. A hitelintézetek azon képessége, hogy a jelzaloghoz kapcsolódó ösztönzőket kínáljanak (például csökkentett kamatláb és/vagy nagyobb hitelösszeg), ezen hitelek csökkentett hitelkockázatát tükrözi.

2018 decemberében az Energiahatékonsági Jelzalog Cselekvési Terv kezdeményezés közzétette az energiahatékony jelzalog egységes meghatározását, és többféle szakpolitikai és piaci ajánlásokat biztosított a különféle fejlesztési szakaszokkal kapcsolatban.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

Nemzetközi tapasztalatok az energiahatékonyság érdekében közműszámla-alapú finanszírozását biztosító közműszolgáltatókról

Paolo Michele Sonvilla, Szenior Menedzser, RenOnBill

A RenOnBill projektek célja, hogy (észak-amerikai tapasztalatok alapján) a lakóépületek energetikai mélyfelújításának növelésére vonatkozóan előmozdítsák a közműszámla-alapú rendszerek fejlesztését és megvalósítását Európában. A módszert gyakran használják az induló költségek csökkentésére úgy, hogy a tulajdonosok a havi közüzemi számla útján térítik vissza a költségeket.

A RenOnBill projektet négy célországban valósították meg az érdekelt feleket tömörítő nemzeti fórumokra támaszkodva (Spanyolország, Olaszország, Németország és Litvánia). A projektcsapat három közüzemiszolgáltató-partnert támogatott a közműszámla-alapú rendszerek kidolgozásában. A rendszer végrehajtható közműszámla-alapú finanszírozással, amelynek során a kezdeti tőkét a közmű biztosítja (vagy bizonyos programok esetén egy állami támogatás), vagy közműszámla-alapú visszafizetéssel, mikor a kezdeti tőkét egy kívülálló magánentitás biztosítja (általában bankok vagy egyéb pénzügyi intézmények).

A RenOnBill előfeltétele, hogy a közműszámla-alapú rendszerek végrehajtása során az energiaszolgáltatók és a pénzügyi intézmények között szoros együttműködés jöjjön létre. Van már kezdeti érdeklődés a pénzügyi intézmények részéről, azonban számos dolog tisztázásra szorul a kockázatértékelésre, a közművekkel való kapcsolatra, illetve az állami pénzeszközökkel vagy biztosítékokkal történő vegyes finanszírozás lehetőségére vonatkozóan.

A négy kísérleti országban elvégeznek egy piaci potenciállal kapcsolatos elemzést is a fontos aspektusokra összpontosítva, ideértve a piac felkészültségét, a jogi kereteket és a résztvevő közművek helyi viszonyait figyelembe vevő működési problémákat.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

COVID, mint az energiahatékonysági intézkedések pénzpiaci termékekké alakításának motorja

Csaba De Csiky, Vezető Partner, EnerSave Capital S.a.r.l.

Csaba De Csiky előadásában hangsúlyozta, hogy az intézményi befektetők fontos szerepet játszanak a zöld gazdaságra való átállásban. A jelentősebb nyugdíjalapokon, biztosítótársaságokon és szakosodott alapokon kívül azonban az energiahatékonysági projektekre szánt intézményi befektetői allokációk továbbra is korlátozottak, különösen a közvetlen befektetések terén.

A befektetők habozásának okai között szerepel a műszaki know-how tekintetében jelentkező szakértelem hiánya (az energetikai szolgáltató vállalkozások által használt technológiára vonatkozóan) az energiahatékonysági projekteknél. Ezeket a problémákat súlyosbítja a megfelelő befektetési eszközök hiánya, amelyek biztosítják azt a kockázat/megtérülés profilt, amelyekre az

intézményi befektetőknek szükségük van a tiszta energiához kapcsolódó projektekre jellemző kockázatok kezelése érdekében.

A fenntartható energiaeszközök nagyobb léptékű kiterjesztésének kulcsa a finanszírozás, ehhez pedig elengedhetetlen a követeléseket tartalmazó szerződéses megállapodások szabványosítása. A szabványosított szerződések képezik a fenntartható energetikai eszközök forgalomképes értékpapírosítása útján történő összesítését. Ezt sikeresen kezelték a H2020 LAUNCH projekt keretén belül (az EnerSave Capital vezetésével). Ez a lépés felgyorsította az üzletkötéseket és a piaci növekedést az energiahatékonysági szintéren. A LAUNCH projekt a szabványosítás révén lehetővé tette a hasonló projektek összekapcsolását, valamint az intézményi befektetők számára a kisEIB projektek támogatását (lásd a prezentációt).

Ami a piaci elvárásokat illeti, Csaba De Csiky hangsúlyozta, hogy az intézmények kezelik a lakosság készpénzének jelentős mennyiségét, és ESG-alapú (fenntartható) befektetési termékeket fejleszthetnek a lakossági befektetők számára. A bankok az EIB segítségével ösztönözhetik az energiahatékonysági iparban tevékenykedő kvv-k számára a hitelezést, szabványosított ügyfélszerződéseket használva, amelyek segíthetnek ezen követelések értékpapírosításban.

A befektetési alapoknak általánosságban növelniük kell a zöld ágazatba történő allokációkat. A zöldenergia-termelés által fedezett eszközök viszonylag alacsony kockázatúak. Az energiahatékonyság-fedezett eszközök – megfelelően végrehajtott intézkedések és a megfelelő berendezések esetén – alacsony kockázatúak és nem korrelálnak egymással – hiszen a törlesztés a felszabadított készpénzből származik.

A prezentáció [itt érhető el.](#)

Vitapontok

Az első két előadás, mindkettő a Horizon 2020 program által finanszírozott, konkrét kockázatcsökkentő programokkal foglalkozott, míg a harmadik a zöld beruházások finanszírozására vonatkozó befektetői követelményekre összpontosított.

A megbeszélés nagyrészt két kockázatmentesítő rendszerre összpontosult. Megállapították, hogy az EEMAP kezdeményezés egy piac vezérelt közösségi adatportált (EEDaPP) foglal magában, amely támogatja a befektetőket az energiahatékonysági beruházások kockázati profiljának jobb megértésében

A RenOnBill koncepció teljes egészében megfelel az energiahatékonysági irányelv által előírt, Magyarországon bevezetés alatt álló, várhatóan hamarosan életbe lépő energiatakarékosági kötelezettségi rendszernek. Az ülés résztvevői egyetértettek abban, hogy a modell magyarországi alkalmazást érdemes fontolóra venni, de számos törvényi változtatásra van szükség a megfelelő jogi / pénzügyi / adózási keretek kidolgozásához.

A további vita a kereskedelmi bankok előtt álló akadályokra összpontosult. Magyarországon az áfa mértéke 27%, ezért a lakossági szektorban sok lakásfelújítást számla nélkül végeznek a gazdaság

szürke zónájában. A jelenlegi áfakulccsal a felújítási munkák nem igazán megfizethetők. Az újonnan épített házak esetében 2023 végéig 5% -os áfát kell alkalmazni.

Következtetések és ajánlások

Az alábbi következtetések és ajánlások születtek:

Energiahatékony jelzalogok

- Támogatni kell az Energiahatékonysági Adatprotokoll és Portál weboldalt (EEDaPP) az egyéb egyablakos ügyintézési kezdeményezésekre vonatkozóan, hogy kapcsolatokat teremtsenek a projektek között az energiahatékony jelzalogeszközökhöz kapcsolódó, nagymennyiségű adat, hatékony létrehozása érdekében egy szabványosított jelentéstételi módszer révén.
- Kulcsfontosságú megoldandó probléma a fogyasztók és a bankok tájékoztatása a felújítást végző kivitelezők rendelkezésre állásáról és megbízhatóságáról (munkaminőség, a beépítendő termékek/berendezések minősége, a kivitelezők szakképesítése).
- A bankok, az energetikai szolgáltató vállalkozások, valamint a fogyasztók szempontjából is sürgető feladat a szerződések szabványosítása.
- Különösen jó kezdeményezésnek minősítették a SEIF Nemzeti Központ létrehozását. Javasolt egy kerekasztal megszervezése a Nemzeti Központ létjogosultságának és életképességének részletes megbeszélése céljából.

Közműszámla-alapú finanszírozás

Javasolt a modell alkalmazhatóságának és a kapcsolódó piaci igények felmérése Magyarországon. A kulcsfontosságú megoldandó problémák többek között:

- közüzemi szolgáltatók vagy különleges célú gazdasági egységek általi kölcsönzés/bérbeadás szabályozási kerete Magyarországon;
- kölcsönzési/bérbeadási számlák vagy áfával kapcsolatos kérdéseket tartalmazó szolgáltatási összetevők; valamint
- jogi biztosítékok a visszafizetési kötelezettség új tulajdonosoknak történő továbbítására vonatkozóan (tárgyalapú finanszírozás).

A modellt be kell építeni a jogi/adózási keretbe, a rendeletben bekövetkező lehetséges módosításokat pedig kezelni kell, illetve javasolni azokat.

A kereskedelmi bankok nézőpontja

A kereskedelmi bankok nézőpontja szerint fennálló akadályok felszámolása érdekében megoldásokat kell találni a következő problémákra:

- megfelelő kritériumokat kell kidolgozni és szabványosítani azokat a környezeti, társadalmi és irányítási szempontokkal kapcsolatos minősítésre vonatkozóan, valamint be kell építeni azokat a bankok minősítési és kockázatkezelési eljárásaiba;

- ki kell dolgozni és szabványosítani kell a „környezettudatos ügyfél” minősítésre vonatkozó kritériumokat, és be kell építeni azokat a szokásos eljárásokba;
- az EPC-k, ESCO-k és EE-intézkedések teljesítményével kapcsolatos adatok gyűjtése, valamint ezek adatainak hozzáférhetősége (a GDPR-követelmények céljából);
- a kockázatelemzés szabványosítása, a környezettudatos aspektusok szabványos kockázatértékelési és termékfejlesztési eljárásokba való beépítése, amelyek előidézhetik a pénzügyi intézményeket érintő jogszabályok és a szabályozások módosítását;
- kiterjedt kapacitásépítés az ESG- és a környezettudatos minősítési kritériumokra vonatkozóan.

A fogyasztók nézőpontja

A fogyasztók szemszögéből nézve a jogszabályok tekintetében egyenlő feltételeket javasolnak az energiahatékony új lakóépületek és az energetikai felújításra szoruló használt épületek esetében. A diszkontált áfamechanizmus nagy lendületet adna az energetikai felújításoknak, és hozzájárulna a gazdaság fehéritéséhez is.

3. SEKCIÓ: INTEGRÁLT LAKÁSFELÚJÍTÁSI SZOLGÁLTATÁSOK

Moderátor: Koritár Zsuzsanna, Ügyvezető Igazgató, Magyar Energhatékonyági Intézet

Jelentéstevő: Czakó Karolina, Projektkoordinátor, Kék Bolygó Klímavédelmi Alapítvány

Az épületfelújítást célzó egyablakos ügyintézés (One-Stop-Shop) kapcsolatos Európai tapasztalatok

Boza-Kiss Benigna, Közép-európai Egyetem, Magyarország / Nemzetközi Alkalmazott Rendszerelméleti Intézet (IIASA), Ausztria

Boza-Kiss Benigna olyan tanulmányról számolt be, amelyben ő maga is részt vett a Közös Kutatóközponttal együtt, és amely a lakossági felújításokat támogató egyablakos ügyintézéshez kapcsolódik. Kiemelte, hogy az európai épületpiac tipikusan felülről lefelé építkező és kínálatvezérelt, valamint eltérések tapasztalhatók a kínált termékek és a végfelhasználók igényei, illetve a megfizethetőség között. A fogyasztók nézőpontját tekintve az igények a felújítási intézkedések tekintetében meglehetősen fragmentáltak; számos fogyasztó többfajta preferenciával rendelkezik, míg a kínálati oldalon sok, túlnyomórészt kisebb szerződő fél áll, többnyire ismeretlen teljesítménnyel és számtalan technikai és vezetési megoldással.

Az egyablakos ügyintézés mindenre kiterjedő, egységet alkotó megoldást jelent a lakossági energetikai felújítás számára, amely könnyítési eszköz az ügyfelek szempontjából, ugyanakkor innovatív üzleti modellnek számít a kínálati oldalon. Ezzel egyidejűleg az egyablakos ügyintézés olyan eszköz, amely nettó nulla típusú megoldásokat ösztönöz észszerű költségszinten és kiváló minőségben. Összegezve tehát: az egyablakos ügyintézés képes áthidalni a felhasználók és az

építkezéskínálati oldal közötti szakadékat, ezáltal növelve a tényleges felújítási arányt a lehetséges ügyfelek támogatásával a felújítási folyamat teljes ügyfélútja során.

A tanulmány 63 egyablakos ügyintézési pontot azonosított az Európai Unió 22 tagállamában és Norvégiában, és amelyekből 2020-ban 57 már működőképes. Az uniós tagállamok körülbelül kétharmadában van legalább egy aktív egyablakos ügyintézési pont az adott felújítási piacon belül. Az európai egyablakos ügyintézés jelenlegi piaca 100 000-nél is több energetikai felújítással foglalkozó projektet bonyolít le évente. Az elmúlt 5–10 évben megnőtt az egyablakos ügyintézési pontok száma és tevékenysége. Az egyablakos ügyintézési pontok 70 %-át 2012 után indították el, és az azonosítottak csupán körülbelül 10 %-a szüntette be időközben a tevékenységét.

A becslések szerint, ha az egyablakos ügyintézésrel kapcsolatos felújítások volumene a tízszeresére nőne, a globális egyablakos ügyintézési tevékenységek alacsony társadalmi költségek mellett 2050-ig lefednék a kívánt felújítási ráta körülbelül 10-15 %-át, ügyfélbarát módszereket használva és integrálva a magánberuházásokat.

Az egyablakos ügyintézési pontok szegmentálhatók a típus (például szakpolitika, ipar, energetikai szolgáltató vállalkozások, tanácsadó által vezetett vagy szociális ellátást nyújtó szövetkezetek és előre megtervezett felújítási csomagok szolgáltatóhelyei) vagy a finanszírozási mechanizmus alapján, például banki hitelek, energiahatékonyság-alapú szerződés, pénzügyi eszközök és befektetési alapok, valamint ingatlanból származó tiszta energia szerint.

Végezetül Boza-Kiss Benigna három jelentős hatású egyablakos ügyintézési pontot mutatott be. Az Espace-Info-Energie (FR) egy közhivatal Toulouse-ban, az Energiesprong (NL) egy eredetileg kormányzati finanszírozású kísérleti projekt (2016), amelynek célja az nZEB-szabvány elérése, a HomeGrade (BE) pedig egy önkormányzati osztály, amely ingyenes pénzügyi, lépésről lépésre haladó műszaki és adminisztratív szolgáltatásokat kínál.

A prezentáció [itt érhető el](#).

SuperHomes energiahatékony lakásokat szorgalmazó program az írországi lakástulajdonosok számára

Paul Kenny, Írország Környezetvédelmi, Klímavédelmi és Kommunikációért Felelős Minisztere Szaktanácsadója

Paul Kenny felvázolta a SuperHomes koncepcióját, amelyet az ír Tipperary Energy Agency (TEA) vállalat fejlesztett ki. A SuperHomes egy rendkívül hatékony, lakásfelújítási folyamatot támogató egyablakos ügyintézési pont, amely egyesíti magában a legmegfelelőbb és leginkább költséghatékony energetikai szabványokat.

A SuperHomes egyablakos ügyintézési pontot a Tipperary Energy Agency vállalat irányítja, és a Sustainable Energy Agency Ireland támogatja. A vállalat négy regionális SuperHome egyablakos ügyintézési pontot kíván létesíteni, amelyek 80, magas színvonalon dolgozó építési vállalkozóval szerződnek a minőségi felújítási munkák megvalósítása érdekében. Kapacitásépítést és képzést

szervez a lakástulajdonosok / felügyelők / műszaki személyzet számára, az állami finanszírozástól független, vonzó pénzügyi megoldásokat kínál, valamint nyílt forrású energiahatékonysági adatplatformokat hoz létre, amelyek bemutatják az nZEB-felújítások piaci értékét.

A SuperHomes lehetővé teszi a lakástulajdonosok számára, hogy a 2006 előtt épült otthonaikat „A” energetikai minősítési szabvánnyal rendelkezőre újítsák fel. A teljes körű lakásfelújítás a következő kötelező intézkedéseket tartalmazza: hőszivattyúk, nyílászárók megújítása, jobb szellőzőrendszerek és magas szintű elvárásoknak megfelelő szigetelés. A projekttől és a támogatási célkitűzésektől függően a megoldás napelemeket is tartalmazhat. A pénzügyi támogatás olyan vissza nem térítendő támogatás keretében valósul meg, amely a fejlesztési költségek 35 %-át fedi le azzal a lehetőséggel, hogy a fennmaradó költségeket öt évre oszthatják el egy kölcsön révén.

A SuperHomes rendkívül energiahatékony lakásokat eredményez, amelyek egyesítik magukban a legmegfelelőbb és leginkább költséghatékony energetikai szabványokat. A SuperHomes teljes lakásfelújítást biztosít. A SuperHomes megtervezi a lakás energetikai megoldását, és gondoskodik valamennyi kulcsfontosságú szakaszról a pályázástól kezdve a támogatás kifizetéséig. Vezető építési vállalkozókat és tapasztalt felújítási szakembereket von be, hogy a lehető legjobb minőségű felújítási munkákat tegye lehetővé. A folyamat az igényléssel kezdődik, amelyet egy felmérés és az energetikai ajánlásokat, költségeket és a támogatást részletező energetikai jelentés követ. Amennyiben az energetikai jelentésben szereplő ajánlásokat elfogadják, a felek aláírják a felújítás teljesítési szerződését.

Kiaknázásra vár a SuperHomes-modell Írországon kívüli történő replikációjának lehetősége is, kihasználva az Európai Hőszivattyú Szövetség (European Heat Pump Association) és a FEDARENE révén létrehozott kapcsolatokat.

A magyar otthonok energetikai felújításának támogatása integrált üzleti modell segítségével – A projekt helyzete és kihívásai

Orbán Gábor, Ügyvezető Igazgató, Energiaklub

Orbán Gábor a RenoHUB projektet mutatta be, amelyet az uniós „Horizont 2020” kutatási és innovációs keretprogram finanszírozott. A RenoHUB célja, hogy a projekt lezárultáig fenntartható és pénzügyi szempontból önfenntartó integrált üzleti modell kidolgozásával jelentősen növelje a magyarországi lakások energetikai felújítását. A stratégiai környezet főbb jellemzői közé tartozik a nagyrészt elavult épületállomány energiafogyasztása, a jelentős energiamegtakarítási- és széndioxid-csökkentési potenciál, az éghajlatváltozás mérséklése érdekében tett politikai kötelezettségvállalás nemzeti és európai szinten, valamint az észlelhető érdeklődés és hajlandóság a lakások energiahatékonyságának javítása iránt. A lakóépületek energetikai felújítási aránya azonban alacsony; minden évben 1 % alatt van.

A RenoHUB célja, hogy felszámoljon minden, a folyamatot hátráltató nem pénzügyi akadályt. Ezeket az akadályokat a lakástulajdonosok előtt álló kihívásokról szóló prezentációban foglalták össze. A kihívások között szerepelnek a komfortzónán kívül eső tevékenységek, a műszaki és irányítási

készségek hiánya, a folyamat feletti irányítás elvesztése, a kiszámíthatatlanság (különösen a minőség és az árazás tekintetében), a pénzügyi értékelés és a finanszírozás bevonásának nehézségei, valamint a bizalom és az információ hiánya.

A RenoHUB az egyablakos ügyintézési modellt integrált üzleti modellként alkalmazza, amely képes támogatni a lakástulajdonosokat a teljes ügyfélútjuk során (a társadalmi, magatartási, kommunikációs és oktatási aspektusoktól kezdve a döntéshozatali és a műszaki kivitelezés támogatásán át az energia- és költségmegtakarítás utólagos értékeléséig). A RenoHUB már a tervezési fázisban felismerte, hogy a legmegfelelőbb intézményi megoldás a lehető legnagyobb célcsoport eléréséhez egy online platform fizikai irodai hálózattal való kombinálása. A függőben lévő feladatok az optimálisra szabott ügyfélút megtervezésére fókuszálnak, amely biztosítja az ügyfelek elégedettségét, a szolgáltatások körének finomhangolását (online kalkulátor, szakértői adatbázis, szabványosított sablonok stb.), és végül, de nem utolsósorban az üzleti modell kidolgozását, különös tekintettel a pénzügyi fenntarthatóságra és a projekt élettartamán túli reprodukálhatóságra.

A prezentáció [itt](#) érhető el.

Vitapontok

A vita a lakossági energetikai felújításokban való támogatás szerepével kezdődött. A résztvevők egyetértettek abban, hogy vissza nem térítendő állami támogatás nélkül nehéz elérni a felújítási ráta jelentős mértékű növekedését. Az írországi SuperHomes tapasztalata azt sugallja, hogy az állami támogatást a teljes beruházás 30–35 %-os szintjére kell pozicionálni. A résztvevők megfogalmazták, hogy hosszú távú tervekre és fokozott átláthatóságra van szükség a programozás, valamint az állami források megvalósítási és nyomonkövetési mechanizmusai tekintetében.

A hosszú távú és kiszámítható stratégiai megközelítést a hitelintézetektől is elvárják. Továbbá elvárják a kereskedelmi bankoktól, hogy jobban átlássák az energiahatékonysági projektek kockázati profilját.

Egy másik vitapont témája volt, hogy a jelenlegi tanácsadói és kivitelezői kapacitások elegendőek-e ahhoz, hogy megfelelően reagáljanak a fokozott piaci igényekre. Egyértelmű, hogy jelenleg nincs elég szakember ahhoz, hogy leküzdjék a lakossági felújítások piaci elterjedésével járó lehetséges kihívásokat. Az építési vállalkozók inkább az új építkezések iránt érdeklődnek a meglévő épületek felújítása helyett. Kiemelték a párhuzamos kapacitásépítés szükségességét is.

Szó esett továbbá a lakásfelújításhoz kapcsolódó érték változásának jobb integrálásáról. Figyelembe kell venni a felújítási folyamat kulcsszereplőit – a szerződő felek és a finanszírozók – háttérben álló hajtóerőit és az üzleti érdekeket. Igen gyakori, hogy a keresleti oldal igényeit hangsúlyozzák, míg a kínálati oldalon pozitívan vélekednek a technológiát biztosítókról, és általános jelenség, hogy bizalmatlanul tekintenek az építési vállalkozókra és a finanszírozókra.

A helyi önkormányzatok képviselői további részleteket kértek a RenoHUB projektről, és szeretnék megvizsgálni az együttműködési lehetőségeket.

A SuperHomes projektben szerzett tapasztalat megerősítette azt az elgondolást, hogy integrált megközelítésre és minden részt vevő fél folyamatos tájékoztatására van szükség.

Következtetések és ajánlások

A harmadik szekció résztvevői az alábbi következtetéseket és ajánlásokat fogalmazták meg:

- A támogatásoknak hosszú távon kiemelkedő szerepet kell játszaniuk az épületek energetikai felújításában az európai szabványokkal összhangban, feltéve, hogy átfogó, lakóépületekre vonatkozó energetikai felújítást terveznek és valósítanak meg (ez a kinyilvánított cél). Az íráspélda is azt mutatja, hogy az állami támogatás 30-35 %-os szinten van.
- Az állami finanszírozású programoknak és a megvalósítási rendszereknek is szükségük van a hosszú távú pénzügyi kiszámíthatóságra és a kereskedelmi bankok finanszírozó hozzáállására.
- Az értéklánc során szem előtt kell tartani minden szereplő érdekét, mert hajlamosak vagyunk megfeledkezni az építési vállalkozókról és a finanszírozókról. Figyelembe kell venni a sajátos hajtóerőiket és az üzleti érdekeiket.
- Jelenleg nem áll rendelkezésre elég szakértő, aki ki tudná elégíteni a felújítási igényeket. Nagy volumenű képzésekre és oktatásra van szükség, amelyben az energetikai felújítási értéklánc összes érdekelt fele részt vesz.
- Különlegesen örömmel nyugtázták a helyi önkormányzati képviselők érdeklődését a RenoHUB projektben történő együttműködésre vonatkozóan.

ZÁRÓ PLENÁRIS ÜLÉS

A záró plenáris ülés moderátora Huszár András, a Green Policy Center ügyvezető igazgatója volt. Rövid bevezető után Huszár András felkérte a jelentésteveket, Fülöp Orsolyát, Raj-Adamecz Ildikót és Czako Karolinát, hogy foglalják össze a szekciójuk főbb megállapításait és tanulságait.

A jelentésteveők összefoglalóját követően Huszár András Gyura Gábort, a MNB főosztályvezetőjét és Carlos Sanchez Rivero szakreferenst (Európai Bizottság) kérte fel, hogy a szervező intézmények nevében zárják be a kerekasztalt.

Huszár András a végzőben elmondta, hogy a kerekasztal ígéretes kezdetnek tűnik. Üdvözölte egyúttal mind az Európai Bizottság, mind az MNB érdeklődését, hogy szervezzenek egy utókonferenciát a magyarországi energiahatékonyság témakörében az érdekelt felek fórumának továbbfejlesztése érdekében.